

Олександр Г. Череп¹, Дмитро М. Савенко²,
Олександр О. Веремеєнко³, Дмитро О. Світлий⁴

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ НА ЗАСАДАХ ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ НОВОГО ЦИФРОВОГО СУСПІЛЬСТВА

Встановлено, що цифровізація державного сектору включає досить розгалужену мережу трансформаційних процесів. Надано схематичне відображення основних процесів цифровізації, які безпосередньо регулюються державними органами. Виявлено, що мережі трансформаційних процесів пов'язані із застосуванням цифрових технологій задля спрощення державного управління, обліку та контролю діяльності підприємств України, а також дозволяють отримувати у відкритому доступі інформацію про виконання державними органами своїх зобов'язань для всіх користувачів Інтернету. Обґрунтовано, що основні законодавчі засади процесів цифровізації в Європі вже досягли піку свого поширення, але в Україні даний процес знаходиться лише у процесі становлення. Виокремлено багатофункціональність порталу Дія, яка забезпечує безпосередній зв'язок між державою та громадянами та поділено портал на основні види діяльності. Зазначено, що складовою трансформації є поширення мобільного та інтернет зв'язку по всім регіонам, для стабільного та вільного доступу всіх користувачів мережі. Акцентовано увагу на складнощах запровадження зв'язку у сільській місцевості, що обумовлюють менший відсоток інформатизації даних регіонів. Проаналізовано використання найбільш розповсюджених інструментів електронної демократії органами влади. Обґрунтовано доцільність цифровізації митниці, податкової політики, моніторингу державного бюджету, що направлено на реалізацію соціально- економічних програм. Акцентовано увагу на доцільності реалізації соціально- економічних проектів цифрової трансформації з метою формування світогляду нового цифрового суспільства. В процесі наукового дослідження, зроблено акцент на необхідності використання інструментів електронної демократії, які забезпечують процеси розвитку відкритості влади.

Ключові слова: цифрова трансформація, інструменти електронної демократії, цифрове суспільство, митниця, освіта, охорона здоров'я, державний бюджет.

Рис. 1. Табл. 1. Літ. 21.

DOI: 10.32752/1993-6788-2026-1-295-687-698

¹ <http://orcid.org/0000-0002-3098-0105>

² <https://orcid.org/0000-0003-0825-2424>

³ <http://orcid.org/0000-0003-0014-1615>

⁴ <http://orcid.org/0009-0009-6270-7240>

Oleksandr Cherep, Dmytro Savenko, Oleksandr Veremeenko, Dmytro Svitlyi DIGITAL TRANSFORMATION ON THE BASIS OF THE FORMATION OF THE WORLDVIEW OF THE NEW DIGITAL SOCIETY

It has been established that the digitalization of the public sector includes a fairly extensive network of transformation processes. A schematic representation of the main processes of digitalization, which are directly regulated by state bodies, is provided. It has been revealed that networks of transformation processes are associated with the use of digital technologies to simplify public

¹ Zaporizhzhia National University, Zaporizhzhia, Ukraine.

² Zaporizhzhia National University, Zaporizhzhia, Ukraine.

³ Zaporizhzhia National University, Zaporizhzhia, Ukraine.

⁴ Onyx-Soft LLC, Ukraine.

administration, accounting and control of the activities of enterprises of Ukraine, as well as allow obtaining publicly available information on the fulfillment of obligations by state bodies for all Internet users. It is substantiated that the main legislative foundations of digitalization processes in Europe have already reached the peak of their spread, but in Ukraine this process is only in the process of formation. The multifunctionality of the Diia portal, which provides direct communication between the state and citizens, is singled out, and the portal is divided into main activities. It is noted that a component of the transformation is the spread of mobile and Internet communications in all regions, for stable and free access to all network users. Attention is focused on the difficulties of introducing communication in rural areas, which cause a smaller percentage of informatization of these regions. The use of the most common tools of e-democracy by the authorities is analyzed. The expediency of digitalization of customs, tax policy, monitoring of the state budget, which is aimed at the implementation of socio-economic programs, is substantiated. Attention is focused on the feasibility of implementing socio-economic projects of digital transformation in order to form a worldview of the new digital society. In the process of scientific research, emphasis is placed on the need to use e-democracy tools that ensure the development of openness of power.

Keywords. Digital transformation, e-democracy tools, digital society, customs, education, health-care, state budget.

Peer-reviewed, approved and placed: 16.01.2026

Постановка проблеми. Цифрова трансформація є одним із ключових пріоритетів Президента та Уряду України. Вона відіграє важливу роль у підвищенні ефективності, стимулюванні економічного зростання, створенні нових робочих місць і сприянні соціальному прогресу в країні. Цифрові технології відіграють все більшу роль в професійному та приватному житті громадян України, а цифрові компетентності стають все більш важливими як для кожного громадянина, так і для країни в цілому.

Кожне міністерство України на даний момент має офіційний державний сайт, де має публікувати основні відомості про діяльність, звітувати про виконання зобов'язань та підтримувати зв'язок з громадськістю.

Держава є основою цифрової трансформації інноваційного суспільства, вона має ставити стратегічні цілі, формувати поточну цифрову політику та контролювати виконання даних рекомендацій.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Головним бенефіціаром у сфері цифрової трансформації є громадяни України, які прагнуть отримувати якісні телекомунікаційні послуги та інші послуги, що потребують використання цифрової інфраструктури. Пріоритетність інтересів споживачів передбачена і європейською практикою, тобто такий підхід відповідає євроінтеграційним прагненням. Процеси цифрової трансформації досліджували науковці: Воронкова В. Г., Череп А. В., Нікітенко В. О., Череп О. Г. [1], Бонні Е. Дж., Ньюелл А. [2; 3], Стівен Хокінг [4], Єфремов М. Ф., Єфремов Ю. М. [5], Череп А. В., Воронкова В. Г., Дашко І. М., Огренич Ю. О., Череп О. Г. [6], Череп А. В. [7], Череп А. В., Череп О. Г., Гельман В. М., Лосєва Е. С. [8], Череп О. Г., Олейнікова Л. Г., Бехтер Л. А., Веремеєнко О. О. [9]. Тож, цифрова трансформація дозволяє підвищити ефективність діяльності всіх суб'єктів діяльності, забезпечити кіберзахист, сталий розвиток суспільства на засадах використання інноваційних технологій. Тож, тема є актуальною та своєчасною.

Метою статті є дослідження процесів цифрової трансформації з метою формування світогляду нового цифрового суспільства.

Основні результати дослідження. Задля формування світогляду нового цифрового суспільства доцільно цифровізувати процеси у державному секторі економіки. Представимо схематично основні процеси цифровізації, які безпосередньо регулюються державними органами (рис. 1).

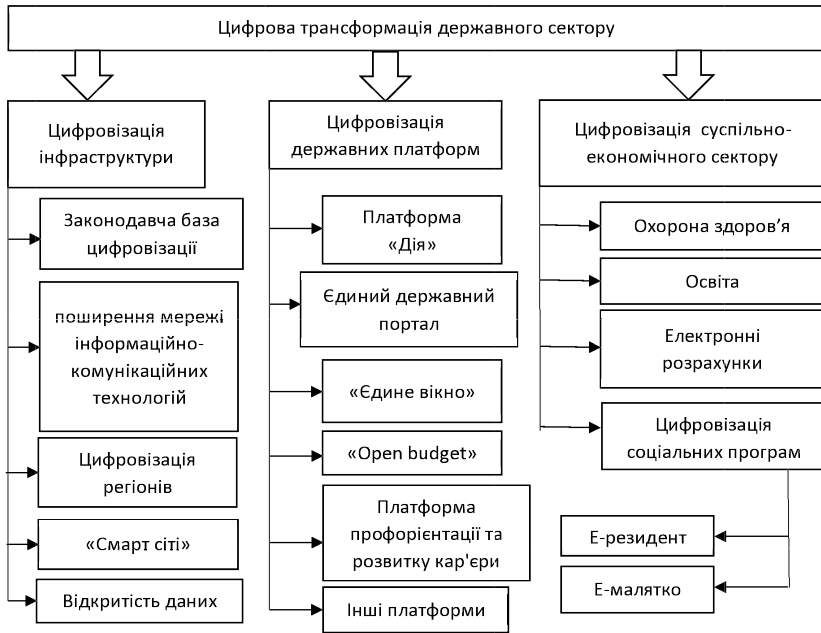

Рис. 1. Цифровізація державного сектору економіки, створено авторами

Держава має створювати законодавчу базу для поширення цифровізації з обумовленими правилами гри, задля обмеження спекулятивних дій, монополізації та контролю. Станом на 2026 рік регулювання цифровізації здійснюється на основі Стратегії здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2025 року та плану заходів щодо її реалізації [10]. Розпорядженням Кабінету міністрів України від 13 травня 2025 р. № 464-р продовжено термін дії «Стратегії цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами до 2030 року та актуалізації заходів, передбачених нею [11, 12].

Стратегія цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2030 року» ґрунтується на розпорядженні «Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки» ухваленої Кабінетом Міністрів України від 17 січня 2018 року, постанові «Засади реалізації органами виконавчої влади принципів державної політики цифрового розвитку» ухваленої Кабінетом Міністрів України від 30 січня 2019 року, постанові «Про

утворення Міжгалузевої ради з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації» від 8 липня 2020 року, постановою «Положення про Міністерство цифрової трансформації України» затвердженою Кабінетом Міністрів від 18 вересня 2019 року та іншими законодавчими актами [13].

Загалом, основні законодавчі засади цифровізації затверджувались лише за останні три роки. Таким чином, коли процеси цифровізації в Європі вже досягли піку свого поширення, в Україні даний процес знаходиться лише у періоді становлення.

Основними органами управління цифровою трансформацією в Україні є Міністерство цифрової трансформації України (Мінцифри), яка була створена 2 вересня 2019 року та Комітет Верховної Ради з питань цифрової трансформації створений 29 серпня 2019 року. Комітет займається питаннями законотворення та вносить пропозиції законів до Верховної влади. Міністерство є центральним виконавчим органом у сфері електронних довірчих послуг. Також до компетенції Міністерства належить розвиток широкосмугового доступу до інтернету, телекомунікаційних мереж та IT-індустрії.

З 2016 року організацією «ХайТек Офіс» вносяться пропозиції, щодо створення Конституції цифрової трансформації, яка б закріпила законодавчо основні програми та закріплювала стратегічні пріоритети розвитку. Базою до створення такої конституції мав стати проект «Цифрова адженда України 2020» [14], однак дана пропозиція до 2020 року не була реалізована.

Важливою складовою трансформації є поширення мобільного та інтернет зв'язку по всім регіонам, для стабільного та вільного доступу всіх користувачів мережі. Складнощі запровадження зв'язку у сільську місцевість обумовлюють менший відсоток інформатизації даних регіонів.

Пріоритетними напрямками у розповсюдженні інформаційно-комунікаційних технологій вважаються:

- забезпечити технічну можливість запровадження технологій зв'язку;
- забезпечити фінансову доступність послуг зв'язку для населення;
- створювати умови для розповсюдження інноваційних технологій зв'язку;
- контролювати якість надання послуг зв'язку.

Вважаємо, що цифрова трансформація направлена також на підвищення електронної демократії. Найбільш поширеними інструментами електронної демократії, що застосовуються сьогодні в Україні як на загальнодержавному, так і на місцевому рівні, є електронні консультації, електронні петиції, електронні звернення, бюджети участі (громадські бюджети).

Також створені ресурси для оприлюднення наборів даних у формі відкритих даних, у тому числі з використанням електронних платформ, наприклад “Громадянське суспільство і влада”, “Розумне місто” чи “Єдина система місцевих петицій”, які поєднують у собі кілька електронних інструментів участі.

Проаналізуємо використання найбільш розповсюджених інструментів електронної демократії органами влади (табл. 1).

За аналізом найбільше досліджуваними інструментами користуються органи місцевого самоврядування. Упродовж 2025 року до Президента України надійшло 63 004 звернення від громадян, що в сукупності (з

урахуванням колективних листів) охоплює понад 291 тисячу осіб. У цих зверненнях було піднято 71 815 різних питань, а також подано 4 878 запитів на отримання публічної інформації.

Таблиця 1. Кількість установ, які надавали можливість використання інструментів електронної демократії, створено автором на основі [15]

Кількість установ, які:	Усього	З них			
		органи державної влади	органи судової системи	органи місцевого самоврядування	державні організації (установи, заклади)
Використовували інструменти електронної демократії	3853	1326	568	1818	141
з них					
"Е-звернення"	3365	1253	565	1417	130
"Е-петиція"	678	к	х	659	к
"Е-консультація"	358	145	–	210	3
"Бюджет участі (громадський бюджет)"	416	31	х	385	х

к* – дані не оприлюднюються з метою забезпечення виконання вимог Закону України "Про державну статистику" щодо конфіденційності статистичної інформації;

Аналіз звернень за територіальною ознакою показав, що найбільше звернень надійшло від мешканців таких регіонів: Києва (7 497 або 11,9% від загальної кількості), Дніпропетровської області (6 611 або 10,5%), Київської області (3 684 або 5,8%), Черкаської області (3 185 або 5,1%) та Одеської області (3 027 або 4,8%). Найменше звернень зафіксовано з Автономної Республіки Крим (63), Луганської області (44) та м. Севастополя (2). Загалом темпи надходження звернень зросли в 19 регіонах країни із середнім приростом по державі на рівні +24% порівняно з попереднім роком. Протягом звітного періоду було подано 2 907 колективних звернень, що становить 4,6% від усіх отриманих звернень. У порівнянні з 2024 роком їхня кількість зменшилася на 37,7%. Найбільшу кількість таких звернень було зареєстровано в Києві (610 або 8,1% від загальної кількості в регіоні). Окрім того, серед лідерів Одеська (306 або 10,1%), Миколаївська (244 або 13,6%), Харківська (152 або 5,2%) та Київська (139 або 3,8%) області. Найменшу кількість колективних звернень подали мешканці Тернопільської (17), Донецької (9) та Луганської (2) областей.

Помітну частину звернень становили заяви від соціально незахищених категорій громадян та осіб, які потребують підтримки. Зокрема, надійшло:

- від пенсіонерів — 1 052 звернення (1,7% від загальної кількості);
- від осіб з інвалідністю I, II і III груп — 959 звернень (1,5%);
- від ветеранів війни й учасників бойових дій — 494 звернення (0,8%);

- від багатодітних сімей, одиноких матерів і матерів-героїнь — 94 звернення (0,1%);
- від ветеранів праці — 46 звернень (0,1%);
- від дітей війни — 28 звернень (0,04%);
- від учасників ліквідації аварії на ЧАЕС та потерпілих від Чорнобильської катастрофи — 73 звернення (0,1%). Загалом доля таких звернень склала 2,6% від загальної кількості за рік.

Тематика питань громадян у зверненнях до Президента України є різноманітною. У звітному році було порушено 71 815 питань, що на 5,5% більше за аналогічний показник торік. Найактуальнішими стали питання обороноздатності, суверенітету та міждержавних відносин, які охоплювали 29 108 випадків (40,5%). Примітно, що їх кількість зросла вдвічі. Зокрема громадяни порушували такі аспекти:

- звільнення з полону — 9 280 питань (31,9% у межах цієї тематики);
- розшук зниклих безвісти військовослужбовців — 6 379 питань (21,9%);
- неправомірні дії військовослужбовців — 3 014 питань (10,4%);
- виплата грошових компенсацій та грошового забезпечення військовослужбовців (2823 питання, або 9,7%), звільнення зі складу Збройних Сил України, демобілізації строковиків і ротації бойових підрозділів (2014 питань, або 6,9%).

Другу позицію за актуальністю займають питання дотримання законності та охорони правопорядку, захисту прав і свобод громадян, а також запобігання дискримінації. У цій категорії зафіксовано 9077 звернень (12,6% від загальної кількості), що на 18% більше порівняно з попереднім роком. Основними темами цієї групи були:

- неправомірні дії працівників поліції (588 питань, або 6,5% від загальної кількості в цій категорії);
- неправомірні дії працівників прокуратури (404 питання, або 4,5%);
- невиконання судових рішень (401 питання, або 4,4%).

На третьому місці за кількістю запитів опинилися питання комунального господарства — 5150 звернень, що складає 7,2% від загальної кількості порушених питань. У порівнянні з попереднім роком кількість цих питань зросла на 57,1%. Найпоширенішими проблемами в цій сфері стали:

- забезпечення електропостачання населених пунктів і житлових будинків (1854 питання, або 36% від усіх звернень у цій категорії);
- тарифи на житло та комунальні послуги (415 питань, або 8,1%).

Особливим джерелом інформації на сучасному етапі розвитку стали державні онлайн платформи, що забезпечують спрощення надання деяких послуг, сприяють поширенню інформації в суспільстві, забезпечують цифровізацію населення України.

Основним порталом сьогодення є створена та керована Міністерством цифрової трансформації платформа «Дія» [16]. Дія є багатофункціональним порталом, що є безпосереднім зв'язком між державою та громадянами. Загалом платформу можна поділити на такі основні види діяльності:

- ідентифікація населення за допомогою електронних документів у мобільному додатку «Дія»;

- онлайн-сервіс надання державних послуг;
- «Дія. Цифрова освіта» як освітній портал доступний для населення з метою навчання цифровій грамотності;
- портал допомоги малому та середньому бізнесу «Дія. Бізнес».

Ідентифікаційна реформа складається із поетапного переведення в електронну форму старих ідентифікаційних документів, зміни застарілої форми діловодства, впровадження нових стандартів і процесів тощо. «Цифровізація» сфери ідентифікації громадян та запровадження як державної системи на базі ID-карток, так і альтернативних BankID та MobileID, надає можливість змінити «паперову» систему державного управління, тобто здійснити «цифровий» стрибок у розвитку електронного урядування, електронної демократії, до того ж є потужним поштовхом до розвитку електронної комерції та «цифрової» економіки взагалі.

Ідентифікація з використанням BankID та MobileID для державних послуг, особливо у частині здійснення правочинів і т. ін., потребує створення державної інфраструктури ідентифікації та підтвердження користувачів цих інструментів. У цьому ракурсі також є важливим питання сертифікації в Україні міжнародних стандартів захисту даних (ECC, RSA). Головними драйверами BankID та MobileID є відповідно банківські установи на чолі з Національним банком України та мобільні оператори. Ключовими діями державних установ у цьому напрямку мають стати питання стандартизації засобів електронної ідентифікації, у тому числі у сфері безпеки даних.

У майбутньому передбачено доступ до інформації всіх наявних порталів з даного мобільного додатку. Портал дозволяє отримати послуги дистанційно, з наданням офіційних документів в електронному вигляді. Таким чином адміністративні послуги стають доступнішими для населення та бізнесу, а зв'язок держави та громадськості перетворюється на форум питання-відповідь.

Також досить простою в користуванні є єдиний портал державних послуг, під управлінням Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [17]. Даний портал пропонує великий спектр послуг громадянам та бізнесу, однак не представляє їх до онлайн доступу, а лише надає основну інформацію про послугу і місце її отримання. Таким чином дана платформа є більше інформативною, однак її основна інформація може бути як додатковий матеріал для платформи «Дія».

Податкова політика держави завжди була обтяжена бухгалтерськими паперами, постійним перерахунком грошових потоків та групуванням податкових платежів. Введення Державною податковою службою електронних реєстрів платників податків дозволило перейти на електронних обіг документів, з автоматизованим підрахунком податкових платежів. Також, зручною функцією є пошук підприємств у реєстрі платників податку за кодом ЄДРПОУ для виявлення заборгованості з податкових платежів у суб'єктів господарювання, з якими співпрацює підприємство [18].

Цифровізація митниці також займає визначне місце для економічної системи країни. Для спрощення міжнародної торгівлі було створено веб-портал «Єдине вікно», що є довідково-функціональним сайтом Державної

митної служби України. Сайт дозволяє моніторити стан черг на пунктах пропуску, автоматично розраховує вартість митних зборів, акцизу та інших платежів, також за рахунок електронного кабінету спрощується та прискорюється механізм подання документів на митному контролі.

Якщо податкова політика пов'язана напряму з суб'єктами господарювання та населенням, то бюджетна система стосується саме управлінських функцій держави. Для моніторингу державного бюджету

України, його виконання, аналізу, а також статистичних та аналітичних даних місцевих бюджетів була розроблена платформа «Open budget». Всі грошові потоки, виконання статей затвердженого бюджету, процес виконання місцевих бюджетів відображені даною платформою у вільному доступі для всіх користувачів мережі. Таким чином, бюджетна політика держави стає прозорою та відкритою [19].

Загалом всі офіційні державні платформи з доменом gov.ua мають інформативний або інформативно-функціональний зміст для спрощення надання адміністративних послуг. Цифровізація таких джерел вимагає наявності у громадян певних знань, щодо даних послуг, користування інтернет ресурсами або послугами зв'язку та користування інтерфейсом, адже різні вікові категорії населення по-різному ставляться до подібних новацій.

Задля цього держава додатково має цифровізувати соціально-економічні сфери, передусім створювати доступні освітні програми для населення про цифровізацію суспільства.

Так, платформа «Дія» має також освітні ресурси- короткі відео, що допомагають користувачам впевнено володіти програмами та розуміти юридичну та бухгалтерську основу тих послуг, якими вони користуються. Програма «Цифрова освіта» має інформаційні матеріали, як для дітей так і для дорослих, зрозуміло пояснюючи інноваційні технології сучасного світу. Також за умов карантину, цифровізація освіти значно прискорилась, адже навчання на більшій території країни відбувалось дистанційно.

Закон України «Про освіту» визначає інформаційно-комунікаційну компетентність, як одну з ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. У Рамці цифрових компетентностей для громадян України рівні володіння компетентностями (базовий, середній та високий) умовно розбито за сукупностями сфер компетентностей:

- 1) основи комп'ютерної грамотності;
- 2) інформаційна грамотність, вміння працювати з даними;
- 3) створення цифрового контенту;
- 4) комунікація та взаємодія у цифровому суспільстві;
- 5) безпека у цифровому середовищі;
- 6) розв'язання проблем у цифровому середовищі та навчання впродовж життя [20].

В результаті реформування кожна людина має освоїти певні навички, сформувати світогляд нового цифрового суспільства. При цьому державна діяльність має стати прозорою для суспільства та, за допомогою цифрових технологій, підвищувати оперативність прийняття рішень, ефективно

управляти фінансовими потоками, реагуючи на всі зміни у суспільстві. Для бізнесу реформування освіти сприятиме підвищенню компетентності виробників, спрощення виходу на експортну торгівлю та становлення більш стабільної економічної системи з можливістю стратегічного планування.

Відповідно до програми Європейського Союзу «Європейська стратегія здоров'я 2027» [21] в Україні необхідно розробити та забезпечити виконання Загальнодержавної програми «Здоров'я- 2020: український вимір», що сприятиме вдосконаленню підходів до методів розв'язання актуальних проблем у галузі охорони здоров'я. «Цифрова» медицина повинна забезпечувати взаємодію між пацієнтами, медичними працівниками та установами за допомогою «цифрових» технологій. Перехід медичного документообігу України у цифровий формат — ключова мета «цифрової» медицини.

Необхідна умова на шляху досягнення зазначеної мети- створення національної системи Electronic Health Record (EHR). EHR- динамічний набір систематизованих електронних даних про стан здоров'я окремого пацієнта, що забезпечує інформаційний обмін між учасниками процесу виробництва та споживання медичних послуг.

Соціальні програми, що забезпечують підтримку населення також поступово підлягають цифровізації. Найбільш сучасними проектами вважаються Е-резиденство, Е-малятко, що були запропоновані Міністерством цифрової трансформації та введені у 2020 році.

Е-резиденство створює особливий статус іноземного громадянина в Україні, що відкриває йому доступ до інформаційно-консультаційних сервісів, спрощує процедури отримання адміністративних послуг і укладання цивільно-правових угод, а також надає йому можливість дистанційно засновувати та провадити бізнес в Україні. Проект створюється насамперед для представників креативної індустрії – ІТ, маркетинг, реклама, геймінг.

Е-малятко — комплексна послуга для батьків новонароджених дітей. За однією заявою можна отримати одночасно близько 10 державних послуг від різних органів влади. Таким чином спрощується система обліку новонароджених та витрати часу для батьків на реєстрацію дитини.

Оплата товарів та послуг у цифровому суспільстві має здійснюватися повністю через електронні системи платежів. Для того щоб забезпечити надійну систему електронних платежів та міжбанківських розрахунків Національний банк України створив систему електронних платежів- СЕП. Вона обслуговує більше 96% міжбанківських розрахунків, а також здійснює клієнтські перекази у режимі реального часу. У середньому в день СЕП обробляє 1,5 млн платежів на суму близько 173 млрд грн. Проте потенціал СЕП значно більший – запас пропускнуої спроможності СЕП дозволяє щоденно обробити практично у 10 разів більше документів, ніж теперішні обсяги.

Висновки. Цифрова трансформація визначена пріоритетом Президента та Уряду України і має вирішальне значення для підвищення ефективності та стимулювання економіки, створення робочих місць та забезпечення соціального прогресу в Україні. Державний сектор має створювати

інфраструктуру для цифрових трансформації, контролювати цифрові процеси та сприяти їх розвитку. На 2026 рік урядом вже створена велика кількість програм та платформ на основі запозиченого досвіду європейських країн. Цифровізації державних платформ сприяє поширенню інформації серед суспільства і прозорості державної політики в цілому. Однак при цьому вільний доступ до інформації потребує перетворень у сфері освіти. Програми «Цифрової освіти» мають забезпечити населення базовими знаннями у цифрових технологіях.

Загалом, цифровізація створює доступне і відкрите суспільство, а трансформація державних послуг на цифрові утворює дієвий діалог між громадськістю та державою. Загалом, цифровізація поширюється на абсолютно всі функції держави та забезпечує інтенсивний розвиток всіх сфер.

1. Voronkova V. G., Cherep A. V., Nikitenko V. O., Cherep O. G. Artificial Intelligence and Its Attributes: Conditions for Improving Functionality and Interaction with Users. Actual problems of education and science in the conditions of war : collective monograph / Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks California : GS Publishing Services, 2023. P. 39–55. DOI : 10.51587/9798-9866-95969-2023-06

2. Bonnie E. J., Newell A. Predicting the time to recall computer command abbreviations. Proceedings of the SIGCHI/GI Conference on Human Factors in Computing Systems and Graphics Interface (Toronto, Ontario, Canada, April 5-9, 1987). Toronto, Ontario, Canada, 1987. P. 33–40. URL: <https://dl.acm.org/doi/10.1145/29933.30857>

3. Bonnie E. J., Newell A. Cumulating the Science of HCI: From S-R Compatibility to Transcription Typing. In: Bice, Ken, Lewis, Clayton H. (eds.) Proceedings of the ACM CHI 89 Human Factors in Computing Systems Conference (Austin, Texas, April 30 - June 4, 1989). Austin, Texas, 1989. P. 109–114. URL: <https://dl.acm.org/doi/pdf/10.1145/67450.67472>

4. Stephen Hawking. Artificial intelligence could be humanity's worst invention. Mind.ua. URL: <https://mind.ua/news/20178313-stiven-hoking-shtuchnij-intelekt-mozhe-stati-najgirshim-vinahodom-lyudstva>

5. Efremov M. F., Efremov Y. M. Artificial Intelligence, History and Prospects of Development. Bulletin of ZhTU. Technical Sciences. 2008. № 2 (45). P. 123–127. URL: <http://vtn.ztu.edu.ua/article/view/81625/79214>

6. Cherep A. V., Voronkova V. G., Dashko I. M., Ogrenych Y. O., Cherep O. G. Theoretical and methodological foundations of ensuring socio-economic security of the economy of Ukraine in the context of digitalization of business processes: collective monograph. Lviv-Torun : Liha-Pres, 2024. 202 p. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/24047>

7. Cherep A. V. Impact of digitalization on the level of socio-economic security of the state. Theoretical and methodological foundations of ensuring socio-economic security of the economy of Ukraine in the conditions of digitalization of business processes: collective monograph / A. V. Cherep, V. G. Voronkova, I. M. Dashko, Y. Ogrenych, O. G. Cherep. Lviv – Toru : Liha-Pres, 2024. Chapter 4. 202 p. P. 125- 160. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/24047>

8. Cherep A. V., Cherep O. G., Gelman V. M., Loseva E. S. European vectors of digitalization of the economy for ensuring the national security of the state. Young scientist. 2023. № 11 (123). URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-11-123-6>

9. Cherep O. G., Oleynikova L. G., Bekhter L. A., Veremeenko O. O. Digitalization of the economy in Ukraine and Europe: current state, problems and restrictions. Digitalization as a Tool for Ensuring the Quality of Educational Services Taking into Account European Experience: A Collective Monograph / ed. Cherep A. V., Dashko I. M., Ogrenych Y. O., Cherep O. G. Zaporizhzhia: Publisher FOP Mokshanov V. V., 2024. 300 p. P. 86–97. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/24081>

10. Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated May 13, 2025 No. 464-r "On Extending the Implementation of the Strategy for Digital Development, Digital Transformations and Digitalization of the Public Finance Management System for the Period up to 2025 and the Action Plan for its Implementation". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/464-2025-%D1%80#Text>

11. Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated November 17, 2021 No. 1467 "On Approval of the Strategy for Digital Development, Digital Transformations and Digitalization of the Public Finance

Management System for the Period up to 2025 and Approval of the Action Plan for its Implementation". Official Gazette of Ukraine, 2021, No. 92, art. 5987. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1467-2021-%D1%80#Text>

12. Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated March 3, 2021 No. 167-r. "On Approval of the Concept for the Development of Digital Competencies and Approval of the Action Plan for its Implementation" URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KR210167>

13. Verkhovna Rada of Ukraine. Official web portal of the Parliament of Ukraine. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

14. E-Governance Program for Government Accountability and Community Participation, with the support of Switzerland. URL: <https://egap.in.ua>

15. State Statistics Service of Ukraine. Official website. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

16. Public services online. Diia portal. Ministry of Digital Transformation. URL: <https://diia.gov.ua>

17. Unified State Portal of Administrative Services. Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine. URL: <https://my.gov.ua/info/services>

18. State Tax Service of Ukraine, official portal. URL: <https://tax.gov.ua>

19. State Budget Web Portal for Citizens «Open budget» URL: <https://openbudget.gov.ua>

20. Project "Concept for the Development of Digital Competences in the Society of Ukraine" Cabinet of Ministers of Ukraine, Kyiv 2020, p. 47 URL: https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/normative_document/2020/11/Проект_Розпорядження_КМУ_КОНЦЕПЦІЯ.pdf

21. European Union EU4Health Programme. EU4Health Programme: Responding to the COVID-19 pandemic and preparing for crises in the EU. URL: <https://moz.gov.ua/uk/programa-evropejskogosojuzu-eu4health>

---

1. Voronkova V. G., Cherep A. V., Nikitenko V. O., Cherep O. G. Artificial Intelligence and Its Attributes: Conditions for Improving Functionality and Interaction with Users. Actual problems of education and science in the conditions of war : collective monograph / Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks California : GS Publishing Services, 2023. P. 39–55. DOI : 10.51587/9798-9866-95969-2023-06

2. Bonnie E. J., Newell A. Predicting the time to recall computer command abbreviations. Proceedings of the SIGCHI/GI Conference on Human Factors in Computing Systems and Graphics Interface (Toronto, Ontario, Canada, April 5-9, 1987). Toronto, Ontario, Canada, 1987. P. 33–40. URL: <https://dl.acm.org/doi/10.1145/29933.30857>

3. Bonnie E. J., Newell A. Cumulating the Science of HCI: From S-R Compatibility to Transcription Typing. In: Bice, Ken, Lewis, Clayton H. (eds.) Proceedings of the ACM CHI 89 Human Factors in Computing Systems Conference (Austin, Texas, April 30 - June 4, 1989). Austin, Texas, 1989. P. 109–114. URL: <https://dl.acm.org/doi/pdf/10.1145/67450.67472>

4. Stephen Hawking. Artificial intelligence could be humanity's worst invention. Mind.ua. URL: <https://mind.ua/news/20178313-stiven-hoking-shtuchnij-intelekt-mozhe-stati-najgirshim-vinahodom-lyudstva>

5. Efremov M. F., Efremov Y. M. Artificial Intelligence, History and Prospects of Development. Bulletin of ZhTU. Technical Sciences. 2008. № 2 (45). P. 123–127. URL: <http://vtn.ztu.edu.ua/article/view/81625/79214>

6. Cherep A. V., Voronkova V. G., Dashko I. M., Ogrenych Y. O., Cherep O. G. Theoretical and methodological foundations of ensuring socio-economic security of the economy of Ukraine in the context of digitalization of business processes: collective monograph. Lviv-Torun : Liha-Pres, 2024. 202 p. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/24047>

7. Cherep A. V. Impact of digitalization on the level of socio-economic security of the state. Theoretical and methodological foundations of ensuring socio-economic security of the economy of Ukraine in the conditions of digitalization of business processes: collective monograph / A. V. Cherep, V. G. Voronkova, I. M. Dashko, Y. Ogrenych, O. G. Cherep. Lviv – Toru : Liha-Press, 2024. Chapter 4. 202 p. P. 125- 160. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/24047>

8. Cherep A. V., Cherep O. G., Gelman V. M., Loseva E. S. European vectors of digitalization of the economy for ensuring the national security of the state. Young scientist. 2023. № 11 (123). URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-11-123-6>

9. Cherep O. G., Oleynikova L. G., Bekhter L. A., Veremeenko O. O. Digitalization of the economy in Ukraine and Europe: current state, problems and restrictions. Digitalization as a Tool for Ensuring the Quality of Educational Services Taking into Account European Experience: A Collective Monograph

/ ed. Cherep A. V., Dashko I. M., Ogrenych Y. O., Cherep O. G. Zaporizhzhia: Publisher FOP Mokshanov V. V., 2024. 300 p. P. 86–97. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/24081>

10. Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated May 13, 2025 No. 464-r "On Extending the Implementation of the Strategy for Digital Development, Digital Transformations and Digitalization of the Public Finance Management System for the Period up to 2025 and the Action Plan for its Implementation". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/464-2025-%D1%80#Text>

11. Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated November 17, 2021 No. 1467 "On Approval of the Strategy for Digital Development, Digital Transformations and Digitalization of the Public Finance Management System for the Period up to 2025 and Approval of the Action Plan for its Implementation". Official Gazette of Ukraine, 2021, No. 92, art. 5987. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1467-2021-%D1%80#Text>

12. Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated March 3, 2021 No. 167-r. "On Approval of the Concept for the Development of Digital Competencies and Approval of the Action Plan for its Implementation" URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KR210167>

13. Verkhovna Rada of Ukraine. Official web portal of the Parliament of Ukraine. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

14. E-Governance Program for Government Accountability and Community Participation, with the support of Switzerland. URL: <https://egap.in.ua>

15. State Statistics Service of Ukraine. Official website. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

16. Public services online. Diia portal. Ministry of Digital Transformation. URL: <https://diia.gov.ua>

17. Unified State Portal of Administrative Services. Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine. URL: <https://my.gov.ua/info/services>

18. State Tax Service of Ukraine, official portal. URL: <https://tax.gov.ua>

19. State Budget Web Portal for Citizens «Open budget» URL: <https://openbudget.gov.ua>

20. Project "Concept for the Development of Digital Competences in the Society of Ukraine" Cabinet of Ministers of Ukraine, Kyiv 2020, p. 47 URL: https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/normative_document/2020/11/Проект_Розпорядження_КМУ_КОНЦЕПЦІЯ.pdf

21. European Union EU4Health Programme. EU4Health Programme: Responding to the COVID-19 pandemic and preparing for crises in the EU. URL: <https://moz.gov.ua/uk/programa-evropejskogo-sojuzu-eu4health>